XIII-ik évfolyam. 19-ik szám. Köszeg, 1893. május 7-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnap.

Előfizetési ár: egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 10 kr. Nyilttér sora 20 kr. — Hirdetések nagyság szerint.

Felelős szerkesztő és kiadó: Wittinger Antal.

Előfizetési pénzek és reclamátiók az ideiglenes kiadótárshoz, Feigl Gyula nyomdászhoz intézendők.

Huszonöt év.

Huszonöt évvel ezelőtt választották meg a kőszegiek kedves papjukat, *Major* Jánost, plébánosukká. Huszonöt éve mult e hó 2-án, hogy a fiatal káplán ugyszólván a nép akaratából a kőszegi parochiát nyerte el. Sok irigye volt, talán ellensége is, de ő a sok akadályt, mely megválasztatásakor fölmerült, az ő és a város szerencséjére a nép lankadatlan ragaszkodásával legyőzte és kőszegi plébánossá lett. Kiváló papi egyénisége, a templom és iskola iránt tanusitott nagy érdeklődése, szeretetreméltósága kedveltté tevék őt a hivek előtt, s mikor *Grüller* Antal kőszegi plébános az örökkévalóságba költözött, ennek kápiánjára, az általánosan kedvelt és szeretett fiatal papra esett a kőszegiek szeme; ő volt a kiválasztott, a Gondviselés által kijelölt pásztor. És *Major* János a hivek és az egyházi főhatóság bizalmára a legnagyobb mértékben méltónak mutatta magát. Erős és gyakorlott kézzel ragadta meg a parochián a kormánygyeplőt, miközben a város köz- és hivei magán ügyei és érdekei sem kerülték ki figyelmét. Tevékenységével rövid idő alatt csodálatot keltett maga iránt. Roppant szivóssággal és következetességgel haladt előre a czél felé, melyet főleg a hitélet fejlesztése, az iskolaügy emelése és a magyarság előmozditása körül maga elé tüzött. Ingadozást nem ismerő, mindenben a legnagyobb határozottságot tanusitó nyilt és bátor, de mindig finom fellépése mindenkor biztositotta számára az erkölcsi győzelmet. Legtöbb intézményeinkhez az ő neve füződik; soknak ő vetette meg az alapját. Hogy mást ne emlitsünk, hát csak arra utalunk, hogy a most épülő gyönyörü templomhoz a köveket ő hordotta össze huszonöt éven át; azt merjük mondani: ő szerzett az Istennek itt hajlékot; ő készitett hiveinek a szó szoros értelmében *helyet* Isten imádására.

De ne folytassuk! Sértenők szerénységét a papnak, a hazafinak, ki a mit cselekszik, Istenért és hazáért tesz. Csak még egyet! Hálát adunk a Gondviselésnek, hogy oly papot adott e városnak, ki *nélkül* sok *nélkül* maradtunk volna. Áldjuk a Gondviselést, hogy a város plébánosát huszonöt éven át vezérelte az egyház és haza érdekében kifejtett tevékenységében. Kérjük a Gondviselést, hogy *Major* Jánost szűkebb hazánk, e város anyagi és lelki jólétének előmozditására még sokáig tartsa életben, tartsa meg nekünk, a kik hivatása buzgó teljesitésében mint hivek és polgárok mindig segitségére leszünk. Éljen sokáig!

Major János, Kőszeg szab. kir. város derék plébánosa, kőszeg-kerületi esperes és nyirpálii czimzetes prépost, született 1840. deczember 27-én Felső-Szilvágyon. Középiskolai tanulmányait részint Kőszegen, részint Szombathelyen végezvén, ugyancsak itt papnövendéknek ment s mint ilyen 1865. julius hó 25-én áldozópappá szenteltetett. Főpásztora, a szombathelyi püspök által először Novába küldetett, hol 7 hónapig tartózkodott, azután Kőszegre helyeztetett át segédlelkészi minőségben. Ezen időtől fogva minden szellemi és anyagi tehetségét Kőszeg város jólétének emelésére szenteli. Plébánossá *Grüller Antal* czimzetes kanonok, kerületi esperes és városi plébános 1868. február hó 10-én bekövetkezett halála után 1868. május 2-án választották nem minden akadály nélkül. A polgárság (352 aláirással peticionáltak) és a kőszegi nők összefogtak és kivitték, hogy *Major János* lett a plébános. A megválasztott plébános önfeláldozó tevékenységét s az ekközben szerzett érdemeit megjutalmazandó, boldogult *Szabó Imre* püspök meleg ajánlatára és a kőszegiek örömére király ő felsége 1877-ben nyirpálii czimzetes préposttá nevezte ki. 1888-ban megyés püspök ur ő méltósága kerületi esperessé nevezte ki, mely uj állásában bár munkaköre megnagyobbodott, ép oly buzgón szenteli idejét és tevékenységét övéinek, mint azelőtt. 1890. julius 25-én ülte meg egész csendben pappá szenteltetésének 25 éves évfordulóját.

A jelen év május 2-án volt 25 éve, hogy egyhangulag és közfölkiáltás utján városi plébánosnak megválasztották *Major*-t — a város által a püspökhöz intézett fölterjesztés szerint — „mint egyedüli pályázót s mint a kit eddigi e városban töltött erénydús, példás élete az oly felette szép, de egyszersmind, főleg napjainkban, felette sulyos lelkipásztorkodás és oktatás terén a nagyfontosságu állomásra minden tekintetben méltónak is tartottak és a kit majd az egész városi katholikus hivek közössége nem- és rangkülönbség nélkül áldásdús működése óta már rég bizalommal, ragaszkodással és szeretettel vett körül."

TÁRCZA.

Méhes Béla.

— Elbeszélés. —

Franczából forditotta **Mórffy.**

(Folytatás.)

— Kezdetben szinte szégyenlettem magamat, hogy nem felelhettem Markó urnak. Csak ugy dobálódzott az ő furcsánál furcsább tartalom nélküli eszméivel. De egyetlen szava elég volt, hogy magamhoz térjek. Tetszik tudni, nekem fáj, ha valaki a családi életről, a saját szülőföldjéről, a barátságról, a szerelemről olyan könnyelmüen, olyan fitymálva beszél. Hiszen ezek az én tiszteletemnek legfőbb tárgyai! Sőt még a saját mesterségét sem kiméli.

— E szerint nem valami nagyon szereti őt?

— Bizony nem.

— És miért nem? kérdé a leány mosolyogva.

— Magam sem tudom az okát.

— De én szeretném tudni, mert . . . megkérte a kezemet. . . . Mit gondol: nem az én kétszázezer forintomra fáj inkább a foga?

— Kétszázezer forint! sóhajtott Béla.

— Igen. Ugy-e nem is gondolta, hogy annyit fogok kapni? szólt Márta nevetve.

— Oh! Az nagyon sok.

Ezzel elhallgattak. Egy hegyszoros oldalán emelkedett a vár. Béla rendkivül sajnálta, hogy mindjárt oda érnek. Szerette volna, ha minél tovább tartana az ut. Végre megszólamlott?

— Hát ön szereti-e?

— Kit? Markót? Nekem ugyan nem kell! Béla szivében a reménynek egy halványu sugara csillant föl.

— Hiszen most látom harmadszor. Szeretni? Ugyan miért? Csak nem tart olyan ostobának, kit egy pár érthetetlen, üres bókkal el lehet ámitani? Aztán ha hozzá mennék, akkor a fővárosban kellene laknom, s olyan társaságban forgolódnom, a melyhez nem vagyok szokva; szinházba, lófuttatásra járnom: pedig én vidéki vagyok. Megmondjam, hogy mi az én vágyam.

Itt belekapaszkodott Béla karjába, és kis kezével egy félkört csinált a levegőben.

— Én egy kedves és nyugalmas otthont akarok, olyan szép kis gyermekekkel, mint a Milkáé. Tetszett már látni a Milka kis fiát? S egy olyan férjet, aki az én kedvemért mindent megtesz, a mit csak akarok.

— Nincs rossz izlése! felelt Béla.

— Zongorámat a rózsaszinü kis szalonban helyezném el, a karos széket pedig közel a kandallóhoz, hogy a tüzet piszkálhassam. Aztán tele raknám szebbnélszebb virágokkal és képes könyvekkel, meg madár kalitkákkal. Nyáron a szt.-lőrinczi pusztán laknánk, ott hajnal hasadáskor én kelteném föl a galambokat, etetném a hatyukat — mert hattyuknak is kellene ám lenni — este meg az ismerősökkel a kastély melletti téren beszélnénk meg a napi eseményeket. Hát önnek mik a vágyai?

— Nekem? Nekem csak feleség kellene, egyéb semmi.

— Semmi? A mi kertészünk is ezt mondta, és mióta megházasodott, folyton panaszkodik.

— Igen, de olyan ám, mint. . .

Nem merte folytatni. Márta meg az esernyője nyelét vizsgálgatta.

Egy csapat fiatalság érkezett meg éppen. Összefogódzottak s Mártát is bele akarták vonni a körbe, de ő kiszabaditá magát közölük, és kipirulva Milkához futott, ki hangos nevetéssel fogadta.

III.

— Tehát estélyeket fogsz adni? De mifele estélyeket? Irodalmi estélyeket? Még érteném, ha megmaradnál a mellett a régi jó falusi szokás mellett, s a te estélyeid is olyanok lennének, mint a minők nálunk ősidők óta szoktak esni; a hol t. i. a nevelő intézetbeli leányokat és a diák gyereket először szerepelteik a vén leányokkal együttesen; a hol a fiatal urak ásitanak, a mamák meg a székeken bólogatva szapulják a világot: mondom, az ilyent még érteném, legalább nekem is eszembe jutnának fiatalkori örömeim. De te most a politikától már megcsömörlött emberekben a művészet iránti érdeklődést akarod fölébresztení! Egy jegyzősegéd költői ábrándjainak meghallgatására kényszeritesz bennünket! Rád sem ismerek! feleséged az iró, vagy te akarod erőnek-erejével a házad csendes nyugalmát felzavarni holmi költői szavalatokkal? És a mi legszomorúbb a dologban: már is az egész vidéket lázba hoztad. Egyébről nem is hall az ember beszélni, csak költőkről meg regényekről; egyszerre mindenki tudós, iró és költő lett. A minap Árvayné összeveszett az albiró feleségével a naturalista iskolán, melynek létezéséről eddig fogalma sem volt. Minket akarsz csak lóvá tenni, vagy igazán valami nagy elmét fődöztél föl?

Egy volt jogásztársam mondta ezeket szemrehányásképpen. Ugyanis hűséges vadász pajtások voltunk, s attól tartott, hogy ezentúl az irodalomnak feláldozom vadász szenvedélyemet. Megnyugtatám őt, két szóval megmagyarázva a helyzetet.

Erre ismét fölvidult, s a kandalló elé ült, mig a többi vendégek megérkeznek. Mert hát ekkor tartottam az első és egyetlen irodalmi estélyt, a melyet a Murakőz valaha látott.

Mikor ugyanis Milka megtudta, hogy Márta nem közömbös Béla iránt, elhatározta, hogy ha csak lehetséges, összeházositja őket.

Lapunk mai számához egy fél ív melléklet van csatolva.

A plébános-választás 1868-ban.

Sok helybeli lakosnak még élénk emlékezetében lehetnek a 25 év előtt lefolyt plébános-választás mozgalmas napjai, de az ujabb nemzedék és az időközben itt letelepedett lakos csak hallomás után tud valamit a huszonöt év előtti dolgokról s azért a városi aktákból kiszedtük a *Major* János plébánossá való megválasztására vonatkozó érdekesebb darabokat és alább közöljük, bár a legérdekesebb, a választásról szóló jegyzőkönyv fölött nem rendelkezünk.

Mikor *Major*-nak a megválasztása elé akadályokat gördítettek, a városnak 352 polgára élükön *Tipka* Antallal 1868 márczius vegével, a városi képviselő-testület és a szombathelyi püspök elé kérvénynyel járult. *Szenczy* Ferencz püspök ezt a folyamodást átküldte a városi tanácsnak és ennek véleményét kérte ki. A városi tanács erre april 17-én tartott ülésében a püspök átiratára a következő végzést hozta:

„Miután ezen ügy kizárólagosan a plébános-választás tárgyát képezi és igy tisztán a kath. tanács illetekességéhez tartozik, annak folytán a tanács evang. tagjai visszaléptek s a püspöki megkeresésre kötelező válasz határoztatott elküldeni, u. m.

Méltóságos és főtisztelandó megyés püspök ur folyó evi 606. sz. a. igen becses megkeresvénye folytán szerencsénk van az illető folyamodvány visszacsatolása mellett az ügy érdemében következő nyilatkozatot tisztelettel beterjeszteni. Főtisztelendő *Grüller* Antal városi plébános ur halálával üresedésbe jött plébánosi hivatal betöltése végett, a városi hatóság mint kegyuri hatóság a választási módot az előbbi usus alapján oly formán állapitotta meg, hogy az illető kijelölés jogát a tekint. tanácsos katholikus tagjai, a választási jogot pedig a tekint. tanácsnak és képviselő testületnek katholikus tagjai egyesülve és együttesen gyakorolják, ez érdembeu ezen választó-testület hivatalos értekezletben választási határnapul april 14-ét tüzte ki, ezen határidő azonban beadott kérvény folytán tartott értekezleti végzéssel márczius 23-ikára tétetvén — miután a folyamodók egyike, tiszt. *Nagy* Sándor rohonczi káplán ur folyamodványát már jóval előbb visszavette, tiszt. *Major* János helybeli lelkész-administrator ur pedig szintén márczius 22-én késő estve folyamodványát visszavette — márczius 23-án 8 órakor reggel tartott ülésében azon határozat hozatott, hogy a választás elhalasztassék, ezen végzés folytán a választás érdemében tartandó legközelebbi értekezlet april 26 ára ki lőn tüzve, oly megjegyzéssel, hogy akkor a választás napja meghatároztassék.

A közlött folyamodás azon kitétele, hogy tiszt. *Major* János ur mint ember és közelebb mint pap és azon idő óta, hogy ezen plébániában mint káplán működött, az erényesség, buzgóság és fáradhatlanságának jeleit folyvást adá, való igazság; valamint szinte az iskolában tanusitott érdemei is méltányos elismerés tárgyát teszik: mindezen tulajdonainál fogva tehát az alólirt tanács is kötelesnek érzi magát kijelenteni, hogy tiszt. *Major* János urat ajánlatra méltónak találja és ezekné' fogva, továbbá tekintve a nagyszámu kérvényezők hozzá való szenvedélyes ragaszkodását, kivánatosnak tartja, hogy méltóságod néki az engedelmet a pályázásra megadni sziveskedjék, egyuttal pedig a mennyiben még választása ellen az egyházi törvények szempontjából netalán némi akadály lehetne, azt mind az érdemes egyéniség tekintetéből, mind pedig a katholikus hivek közönsége iránti atyai jó indulatából kegyesen elengedni méltóztassék."

A fiatal plébánosjelölt akkoriban még nem tett volt synodálist, a miért az akkori püspök meg sem engedte, hogy folyamodjék. A hatóság és polgárság kérő szavára azonban a püspök végre engedett és *Major* Jánost a május hó 2-án tartott közgyülés városi plébánosává megválasztotta. Már május 4-én a városi tanácsülésben „*Major* János megválasztott városi plébános urat illetőleg — határoztatott, hogy az illető praesentát *Ullmann* Sándor főjegyző ur részére állitsa ki, továbbá *Ullmann* Sándor főjegyző és *Kulcsár* Alajos főügyész urak megbizatnak, hogy *Major* János plébános urat köztük meghatározandó napon püspök ur ő méltóságának bemutassák."

A bemutatásról *Ullmann* Sándor és *Kulcsár* Alajos a következő jelentést nyujtották be a tanácshoz:

„Tekintetes tanács!

Folyó évi Május hó 4-én kelt ·/. alatt tiszteletteljesen idezárt kiküldetésünk folytán van szerencsénk alólirottaknak hivatalos tisztelettel jelenteni, miszerint Istenben boldogult nehai Ngos és főtisztelendő *Grüller* Antal halála által megüresedett e városi Romai Katholikus Plébánosi állomásra szab. Királyi Kőszeg városa mint kegyur illetékes választó közönsége által folyó 1868. évi Május hó 2-án egyhangulag megválasztott tisztelendő *Major* János eddigi plébános helyettes urat uj minőségében Nagyméltóságu és Főtisztelendő *Szenczy* Ferencz val. belső titkos tanácsos 's megyés Püspök urnál folyó hó 8-án — miután megválasztatása nála irásbelileg már korábban a f. évi Május hó 4-én 783 és 825 szám alatt kelt tanácsi átiratban bejelentetett 's megerősitése kéretett; személyesen is bemutattuk, 's választottunknak az Investitura megadásával egyes megerősitése iránti kérelmünket szóval is elébe terjesztettük; mire a Tekintetes Tanács alólirott küldöttséget a legnagyobb uyájassággal és szivélyességgel fogadott Püspök ur Ő Nagyméltósága oda sziveskedett nyilatkozni: hogy csak a legbensőbb főpásztori örömérzettől áthatva vette tudomásul városunk katholikus közönségének, eddigi fiatal segédlelkésze 's mostani választottjához forró hű ragaszkodását, 's ennek folytán Kőszeg szab. kir. város mint kegyuri illetékes választó közönsége által a megürült plébánosi diszes állomásra tett megválasztatását, — miért is őt, mihelyt a régi egyházi törvényeink által követett synodális vizsgálatot leteendi, állomásában a legnagyobb készséggel végleg is megerősiteni, 's erről a Tekintetes Tanácsot annak idején haladék nélkül értesiteni fogja. — Végül főpásztori üdvözletét 's áldását küldvén a város közönségének mint Védurnak, ismételten biztositott bennünket a választás eredménye feletti bnnső atyai öröméről.

Miről is megtévén tiszti jelentésünket stb."

Ezek voltak a huszonöt év előtti plébános-választás főbb mozzanatai, melyeket érdemeseknek tartottunk a közlésre.

HIREK.

— **Előkészületek a király fogadására.** Napnál világosabb most már, hogy ő felsége koronás királyunk a jövő szeptemberben e vidéken tartandó nagy hadgyakorlatok alkalmával Kőszegen vesz szállást. Itt jártak a napokban az udvar emberei, hogy a szeptemberi napokra ő felsége kisérete számára lakásokat és az udvar részére szükséges lovak elhelyezésére istállókat foglaljanak le. Mindez eddig igen könnyen ment. Az udvari szállásmester elragadtatva a lakosság előzékenysége és szeretetreméltósága által azon igazán szép és kedvező jelentést teheti az udvarmesteri hivatalnál, hogy Kőszeg intelligens lakossága az udvar iránt való nagy tiszteletből minden kárpótlás nélkül ajánlotta fel vagy egész házát, vagy pedig lakbelyiségének egy részét. A lovak elhelyezése szintén nem ütközik akadályokba, a mennyiben az itt járt alezredes arról győződhetett meg, hogy valami 300 lónak elhelyezése ellen a gőzmalmi kaszárnyában semmi sem áll utjában. Az illető konzorcium igen méltányos föltételek alatt kész istállóit az udvar rendelkezésére bocsátani. Örömmel látjuk tehát, hogy városunkban minden egyes ember szives készséggel járul az udvar kényelmes elhelyezéséhez, a miből következtetni véljük, hogy a polgárság a várostól, mint testülettől szinte megköveteli, hogy a legmagasabb és magas személyek fogadása és vendégszerető elhelyezése dolgában mi kivánni való se maradjon. Sietünk azért egynémely hiányokra, a melyekben még sinlődünk, a városi hatóságot tisztelettel figyelmeztetni. Eltekintve a már korábban kifogásolt hidtól, kivánatos volna, ha az utakat egyáltalában gondoznák és a városban figyelemmel lennének p. az uri-utczára. Annak a templom felé nyiló része oly döczögős, hogy a kocsiközlekedésre bizony igen alkalmatlan. Már pedig, ha abban az utczában magasabb személyeket helyeznek el, ezek aligha fognak a gyalogjárón futkosni, hanem kocsiba vetik magukat, a mikor azután egy hatalmes turnak vetik alá magukat; mert ha ott végig mennek a *flaszteron*, bizony isten, kiszökik belőlök a lélek. Tehát ki vele azokkal a kövekkel, ha már jobbat nem tehetünk a helyükbe. Bátrak vagyunk azonfölül kérdezni, ha vajjon az éjjeli világitás dolgában lesz-e valami javitás. Mert hogy abban a sötétségben maradjunk, a melyben eddig kotorásztunk, arra nem hajlandó Kőszegen senki sem. Legegyszerűbb módja a javitásnak az volna, ha a város a villanyvilágitásnak legalább részben való alkalmazása iránt tenne lépéseket. Probatum est! Majd meglátja, hogy itt a támogatásban és áldozatkészségben nem lesz hiány. Csak valami jobbat kapjunk az eddiginél és senkinek sem lesz többé kifogása, panasza. Legyenek meg a szükségesek, a mik közönségesebb viszonyok között is elkelnek. Többet ugy sem tehetünk, mint a mennyi erőnkből telik.

Folytatás a mellékleten.

Arra persze gondolni sem lehetett, hogy a tervvel csak ugy egyszerűen kirukkolhassanak az öreg Récsey előtt. Előtte Béla senki és semmi volt; nem számitott. Egy közönséges jegyzőségéd, egyéb semmi. Sokkal jobban ismerte a pénze értékét, hogy sem ebbe a bázasságba bele egyezzék. Nem volt ugyan sem fösvény, sem zsarnok, de csak nem adhatja leányát egy ismeretlen, s hozzá földhöz ragadt szegény emberhez.

Fejembe vettem hát, hogy fölfedezem Bélát. Ez volt ám a munka. Először csak azt a hirt terjesztettem, hogy Béla estenkint oda haza irodalmi dolgokkal foglalkozik, és a milyen komoly elhatározással és lelkesedéssel csüng munkáján, nem sokára mint ünnepelt irót fogjuk üdvözölhetni.

Kezdetben tréfát üztek a dologból, mert vidéken az irodalommal való foglalkozást gyerekes kedvtelésnek tartják. Utóbb bizonyos tisztelettel emlitették az ifju regényiró nevét. Mindenki higgadt, komoly embernek kezdette tartani, a kinek már az arcza is előkelő emberre vall. A hir lassankint szányra kelt. Róla beszéltek az asszonyok is a szalonokban, a vasárnap délutáni összejövetelek alkalmával. Ha a jegyzőnét kérdeztek, ugy nyilatkozott, hogy már évek óta bizonyos komoly törekvést észlelt nála.

Később azt szerették volna már tudni, hogy az irodalomnak melyik ágával foglalkozik? Egyik azt állitá, hogy verseket ir, a másik meg, hogy drámát. Kedvelt költőik verseit idézgették. Hogy pedig mind ezen dolgokról minél többet és minél alaposabban beszélhessenek, titokban regények czimeit és teljesen ismeretlen irók neveit tanultak be, s elkezdettek az uj tudományukkal kérkedni.

Kiütött az irodalmi járvány. Könyveket szereztek, szokat méltatták, kritizálták. Fölfordult a világ a városban.

Ez már a feleségem érdeme.

Markó megérkezése uj alkalom volt irodalmi dolgok tárgyalására. Ő már nem vette a dolgot tréfának. Különben szörnyen értette a módját, hogyan kell az ilyen tudálékos asszonyokat lefőzni.

Béla barátom sehogyan sem tudta megérteni, miért hivják meg minden estélyre? Pedig hát a kiváncsiság bántotta őket. Ő azonban senkinek a meghivását nem fogadta el, megmaradt a szerelme mellett. Ez a tartózkodás még inkább fölébreszté a kiváncsiságot; Béla a nap hősévé lőn. Utoljára a kaszinó megmozdult. Némelyek ugyan csak tréfálózva, de sokan egész komolyan foglalkoztak vele.

Ekkor elérkezettnek láttam az időt egy irodalmi estély rendezésére, fölhasználva Markó úr jelenlétét, ki egy még kiadatlan művéből igérkezett egy részletet felolvasni, meg nagy nehezen Bélát is rávettem, hogy fiókjának titkaiból valamit fölfedezzen.

Mint futó tűz terjedt el a hir a városban; mindenki csak erről beszél.

A kitüzött napon este kilencz órakor délszaki növényekkel diszitett szalonom fényárban uszott. Milka az estély komolyságához képest sötét ruhát vett magára.

Pajtásom a vendégek érkezése előtt egyről-másról kérdezősködött; nevezetesen arról, hogy bizom-e a sikerben és hogy Márta apja minő álláspontot foglal el a tervvel szemben.

— Oh! az hallani sem akar arról, hogy leánya egy vézna póéta felesége legyen, de — van Gondviselés, akarom mondani asszony, aki olyan dologban helyettesiti a Gondviselést. Különben egy kis hunczutság is van a dologban mert a nélkül nem megy. Hogy a játékot Béla nyerje meg, Markónak mintául a legkiállhatatlanabb irókat ajánlottam.

— Szegény ember!

— De csöngetnek! A jelszót add tudtára majd a többieknek is; aztán a tenyereket, illetőleg a kesztyűket nem kell ám kimélni! Talpra magyar!

A meghivottak egymásután kezdének szállingózni. A szalonban nyugtalan kiváncsisággal tekintgettek jobbrabalra, és furcsánál-furcsább kérdésekkel faggatták. A hölgyek üdvözölték egymást, és kölcsönösen bókokat sugdostak egymás fülébe.

Az általános keveredésben egy kifogástalanul öltözött fiatal ember jött felém.

— Olyan izgatott vagyok, nem tudom, ha nem sülök-e benne a felolvasásban.

— Te vagy?

Alig ismertem meg Bélát. Egész gavallérrá tette az én ruhám; még az arcza is más, olyan érdekes lett benne.

Már kezdének elhelyezkedni, mikor Markó megérkezett fekete fiakban. Mekkora volt a különbség az önmagában elbizakodott, henczegő modoru és a nyilvánossághoz szokott fővárosi ujságiró, és a nyomor által agyon csigázott, vézna segédjegyző között, a ki társaságban soha meg nem fordult.

Markóval jött Récsey és Márta gyönyörű szürke bársonyban, s észre vehetőleg kereste szemeivel Bélát. Mivel mindenki tudta a fővárosi ujságiró szándékat, de a költő jegyzőségéd vonzalmait is: Márta általános figyelem tárgya lett. Bizalmas suttogások támadtak; mindenki a toll párbajról beszélt. Különben én előre láttam az eredményt, meri tudtommal az egész társaság a sarokban szerényen meghuzódó Méhessel rokonszenvezett.

(Vége köv.)

Lexikon nagymama.

Hajdanta bizony igen sok dologban vala tekintély előttünk Tisoczki csizmadia, aki a szomszédunkban lakott s olyan gyöngycsizmákat tudott csinálni, hogy csupa öröm. Katonaviselt, szakállas, kemény ember volt. Akkorákat ütött vastag öklével a bőrre, mintha legnagyobb ellenségét verte volna. Töméntelen tapasztalatot gyüjtött nagy boglyas feje, — igazi álmélkodással bámultuk hárman-négyen oklányi emberkék, ha valamely vitás dologban elébe járultunk az igazságért. Mondja meg Tisoczki bácsi, igaz-e Tisoczki bácsi, ugy-e nem igaz Tisoczki bácsi? Kérdeztük, firtattuk hárman egyszerre, követelvén ajakáról az igazságot s alig akadt közönségesebb dió az ismeretek fáján, melyet ez a hatalmas fejü, boglyas csizmadia föl ne tudott volna minékünk törni. Meg is becsültük erősen, amennyin voltunk, mivel egy cseppig csizmadiák szerettünk volna lenni.

Némelykor persze olyan kérdés is közibénk pattant, amelyre hiába keresto nagy tekintélyben levő Tisoczkink a kadencziát. Forgatta erre-arra a fejet, ütötte, simogatta a munkában levő gyöngycsizmát, hátha

— **Előléptetések.** A 18. honvéd ezredben f. é. május 1-vel *Demeter* Béla I. o. százados őrnagygyá, *Madarász* Imre, *Petrovics* György és *Folnegovics* József, főhadnagyok II. o. századosokká, gidófalvi *Gidófalvi* Árpád és *Nagy* Lajos hadnagyok főhadnagyokká lettek előléptetve.

— **Emlékezetes névünnep.** E hó 2-án sokan látogattak el a helybeli árvaházba, hogy annak gondnokát főt. *Vöröss* Zsigmondot névünnepe alkalmával üdvözöljék. A nagyok után megjelentek a kicsinyek is, az intézet növendékei, hogy hálaérzelmeiket tolmácsolják az előtt, a ki nekik atyjok, Isten után második jóltevőjök. Imigyen szólott az árvaházi növendékek kiküldöttje az ünnepelthez: „Főtisztelendő Praefektus ur! Szeretett jó elüljárónk! Im elérkezett dicső névnapjának ünnepe, mely alkalmat nyujt nekünk, hogy szivünk érzelmeit kifejezzük. Gyermekek vagyunk még, néha könnyelmüek, talán rosszak is; de azért tudjuk, mi a gyámoltalannak a támasz, mi az árvának az atya, mi a tudatlannak a tanitó! Főtisztelendő Praefektus ur a vallásos becsületességnek és igazságosságnak, a rendnek és tisztaságnak példányszerü oktatója, mindennapi életünk ügyeiben, bajaiban erős támaszunk, szóval: mindenben jóakaratu atyánk. Engedje tehát Főt. Praefektus ur, hogy drága nevenapján vele együtt mi is örvendjünk s számos tisztelői közé sorakozva, forrón szerető gyermeki szivünk egész melegével kivánhassuk, hogy a jó Isten adjon áldást egész életére, mely boldogságban, egészségben és megelégedésben oly hosszura terjedjen, hogy rólunk való gondoskodásának üdvös eredményét örömmel tapasztalhassa. Ez forró kivánságunk; ezért imádkozunk. Éljen sokáig!"

E csinos kis beszéd után az árvaházi énekkar éltette az ünnepelt praefektust, ki oktatólag válaszolt gyermekeinek, megköszönve nekik az okozott örömet. És most egy lélekemelő pillanat következett. A vendégek között levő dr. *Zeke* Adolf, Kőszegnek egyik ujabb derék lakója, valószinüleg a kedves jelenet hatása alatt kijelentette, hogy a maga és neje, szül. *Ámon* Vilma urnő nevében egy 100 frtos alapitványt tesz, melynek kamatait a növendékek részére évenkint rendezendő tavaszi mulatságra kivánja forditani. Mikor a vendégsereg erről értesült, természetes nagy ovációban részesitette a nagylelkü jóltevőt és kedves nejét, az intézeti gondnok pedig árvái nevében forró köszönetet mondott. E nap bizonyára emlékezetes marad az árvaházban. Dr. *Zeke* érdeme ez mindvégiglen.

— **Flórián-körmenet.** Ma, mint a város fogadott ünnepén, délelőtt 10 órakor Szt-Flórián tiszteletére körmenet lesz, mely a Flórián-téren, hegyalja utczán, városkörön és főtéren át tér vissza a plébánia-templomba.

— **Keresztjáró napok.** Elérkezett a keresztjáró hét, melynek három első napján körmenetek tartatnak. Hétfőn a marhavásártéri Szt-Lénárd-, kedden a temető- és szerdán a várbeli kápolnába megy a proczesszió.

— **Meghivás.** A Szombathely-egyházmegyei r. kath. tanitó-egyesület kőszegi köre tavaszi gyülését f. é. május hó 18-án délelőtti 9 órakor kezdve fogja *Surány*-ban a kath. népiskola termében megtartani, melyre a körnek rendes és pártoló tagjait, valamint a tanügy barátait tisztelettel van szerencsém meghivni. Kőszegen, 1893. május hó 3-án.

Pados Gábor,
korelnök.

— **Zenei képesités.** *Freyler Emma* kisasszony, *Freyler Lajos* takarékpénztári pénztáros testvérhuga Bécsben tett sikerült vizsgálat után zongora-tanitói oklevelet nyert. Gratulálunk!

— **Hirdetmény.** Kőszeg szab. kir. város pénztári hivatala által ezennel közhirré tétetik, hogy 1893/5. évre készitett III oszt. ker. adókivetési lajstrom a szombathelyi m. kir. pénzügyigazgatóságnak 13292/1893. II. számu rendelete folytán május 4-től 12-ig bezárólag alulirt hivatalban közszemlére ki van téve. Kőszeg, 1893. május 3-án.

Városi pénztári hivatal.

— **Halálozás.** *Mahortsich* József helybeli magánzót és háztulajdonost nagy csapás érte. Angyali szelidségü neje e hó 1-én jobblétre szenderült. A kiadott parte következőleg hangzik: *Mahortsich* József, maga s az összes rokonság nevében mély fájdalommal tudatja forrón szeretett nejéuek, *Mahortsich* Józsefné szül. Link Emma urnőnek f. hó 1-én, élte 55-ik, boldog házasságának 33-ik évében, rövid szenvedés s a halotti szentségeknek ájtatos felvétele után bekövetkezett gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei f. hó 3-án délután 5 órakor fognak a helybeli temetőben örök nyugalomra tétetni, az engesztelő isteni szolgálatok f. hó 6-án reggeli 9 órakor a plébánia-templomban megtartatni. Kőszeg, 1893. évi május hó 1-én. Áldás és béke hamvaira!

— **Gyanus halál** czimmel mult számunkban megirtuk, hogy *Ecker* József helybeli cserepes gyanus körülmények között meghalt. A gyanu valónak bizonyult. A mult hétfőn megejtett törvényszéki bonczolás arzénnel való mérgezést állapitott meg. A körülmények arra vallanak, hogy a szerencsétlen ember maga szedte a mérget, s ezzel hirolen elhunyt fián is, kit különben igen szeretett, próbát tett.

— **Elvetett appellata.** Vasvármegye köztörvényhatósági bizottsága a városi jegyzői állás betöltése ellen beadott felebbezést elvetette.

— **A megye bizalma.** Vasvármegye köztörvényhatósági bizottsága e hó 1-én tartott ülésében tárgyalás alá vette Budapest főváros és Zemplénvármegye ismert átiratait az egyházpolitikai kérdésekben, 388 szavazattal 221 ellenében, tehát 54 szótöbbséggel, állást foglalt a kormány egyházpolitikája mellett. Az állandó választmánynak a reformokat helyeslő javaslata mellett szólt *Bárdossy* főjegyző, *Weörös* István, *Ernuszt* Kelemen, *Reiszig* Alajos; ellene szavazott *Rohrer* László, *Eredits* Ferencz és *Horváth* Ignácz prépost, ki az átiratok tudomásul vételét ajánlotta. *Hidassy* Kornél megyéspüspök, ki azelőtt soha sem járt közgyülésekre, továbbá a papság, a *Szapári*-ak, *Batthyány*-ak és *Förster* Ottó kormánypárti képviselő a *nem*-mel szavazók között volt. Az *igen*-nel szavazók között találjuk: *Festetich* Andor gr., *Ernuszt* Kelemen és *Rosenker* képviselők.

— **Köszönet-nyilvánitás.** *Papp* Ferencz szolgabiró ur 3 frt tanudiját az Ó-házon létesitendő emlék alap javára adományozta, miért is őszinte köszönetét nyilvánitja a kőszegi turista-osztály nevében annak elnöksége.

— **Hangverseny.** *Horváth* Jenő ujonnan alakitott zenekarával Szombathelyről ideérkezven, mult vasárnap a *Lenner*- és hétfőn a *Korona*-kávéházban hangversenyt rendezett. Az előnyösen ismert zenész e helyeken bemutatott játékával megmutatta, hogy érdemes a közönség pártolására.

— **Az időjárás.** Mennyi boszuságot okoz, ha az eső elmossa egy-egy sokat igérő kirándulás korai örömét! Hány hütelenségi vád szállt már elkeseredett keblekből a kegyetlen ég felé, ha a mamák, nénik és bácsik kijátszásával tervezett rendez-vous-ra „Ő" nem jött. Bizony mindez az öreg Juppiter pluvius et tonans lelkiismeretét terheli, ki annak örülhet, hogy Deukalion és Pyrrha megcsalt unokái nem pörölhetik be, mert a magas Olympon a dr. juris még ismeretlen. — Ezen akar segiteni a budapesti központi meterorologiai intézet, mely posta- és távirdahivatalunknak mindennap d. u. 4—6 óra között táviralilag megsugja a jövő 24 órára várható időjárást, s miről a P. T. közönség a lépcsőházban felszegezett időjelző táblácskáról vehet tudomást.

— **Ápril havi időjárás.** Az átlagos hőmérséklet e hónapban reggel 7 órakor 6·2°, délután 2 órakor 14·7°, este 9 órakor 8·0° volt, tehát a nappali hőmérséklet 9·6°, a mi kerülbelől megfelel a rendesnek. Legmelegebb volt 30-án 21·7-, leghidegebb 14-én — 1·2°-kal. Fagy 4 napon volt. Összehasonlitva e hónapot a mult évi áprillal, ugy találjuk, hogy az idén 0·3°-kal hidegebb volt. A légsulymérő átlagosan 738·8 mm-en állott 4·9 mm.-vel magasabban a rendesnél. Legmagasabban állott 18-án 746·0 mm.-vel, legalacsonyabban 28-án 728·2 mm.-vel. — Lecsapodás csak 3 napon volt és a csapadékmennyiség 14·5 mm., ellenében a 60 mm.-nyi rendes áprilisi csapadékmennyiségnek. Egész tiszta nap 6 volt, egészen borus egy sem. Szélirány az északi volt az uralkodó. Vihar egyszer volt, 22-én éjszak felől.

— **Doktorrá lett.** *Losonczi* Lajos késmárki tanár, földink, a napokban megszerezte a tudori oklevelet. Gratulálunk!

— **Sétahangverseny.** Kedvező idő esetén ma, vasárnap, délután 4 órakor a tüzoltó-zenekar a Széchenyi téren sétahangversenyt rendez.

— **A borsmonostori bucsu.** Sereglett kifelé a kőszegi publikum mult vasárnapon. Borsmonostorban bucsu volt s ilyenkor ezt a szomszéd falut szokta fölkeresni, ha másért nem, hát legalább a séta kedveért, mely szép fiatal erdőn vezet keresztül. A falu bucsujával rendesen nem sokat nyujt még csak pénzért sem; a mi potyára megy, az meg nem sokat érő, vagy éppen utálatos. Részeg emberek látásából kijut ilyenkor mindig, hanem idén másból is jutott: a *tarara-bum-dihe* s egy kis diszverekedés a tánczoló legények sorában. Ez volt olyan, hogy a bucsut emlékezetessé tegye a falubelieknek, kik ilyenkor anyagot gyüjtenek egy évre való beszédhez. No, mi csak most beszélünk róluk és keveset. Nem szép bucsujok volt! Az egyedüli jó, a mit hozott, az este beköszöntött eső volt, mely nekünk városiaknak is hozott valamit a konyhára.

— **A király Budapesten.** Király ő felsége e hó 5-én reggel pár napi tartózkodásra magyar fő- és székvárosába ment. A lakosság szeretetének és alatvalói hüségének régi teljességével üdvözlé a királyt, a kinek éreznie kell, hogy Budapesten *otthon van*.

— **Hirdetmény.** A nagymélt. kereskedelemügyi m. kir. minisztérium f. é. márczius 10-én 13649/IV. sz. a. kelt rendeletével megengedte, hogy Zala-Egerszeg rend. tan. városában a f. é. julius 22-ére szeptember 9-ére és október 28-ára eső országos vásárok ez évben kivételesen julius 24-én, szeptember 11-én és október 30-án tartathassanak meg. Sopron, 1893. április hóban.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** Ő nagymélt. a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur f. hó 13-án 20695 sz. a. kelt magas leiratával 900 frtos utazási ösztöndijra hirdet pályázatot. Az ösztöndij elnyerése iránt folyamodhatnak oly ifjak, kik valamely hazai kereskedelmi akademiát (tehát nem középkereskedelmi iskolát) kiváló sikerrel végeztek, mely körülmény iskolai végbizonyitványnyal

---

kiszorongatná belőle a feleletet, de csak nem ment sehogy a munka; kimondta aztán kereken, hogy őt ez egyszer bizony cserben hagyta a tudománya, menjünk és kérdezzük a nagymamától.

— A nagymamához, a nagymamához!

Ah, a mi szép fehérhaju, jóságos nagymamáuk, ő tudott nekünk akkoriban legtöbbet az egész világon! Ezernyi kérdésre, melyek gyorsan fakadó bimbócskák gyanánt seregestül kelnek életre a gyermeki agyban, szeretettel, okosan tudta megadni a választ. Meg voltunk róla győződve szentül, hogy nincs se a föld kerekségén, se azon tul egyetlen olyan dolog sem, a melyről a mi nagymamánk ne tudna annyit, mint két Tisoczki. Orákulum a nagymama szava, véle bizonyit a gyermek még a tulajdon apja ellen is, — hogyne szaladtunk volna minden homályos, nehéz kérdéssel a nagymamához! S lestük áhitattal jóságos, szelid hangját: ide ügyeljetek fiacskáim, ez igy van . . . .

Fűben, virágban, fában ezer meg ezer csodás dolgot sejt a gyermeki kiváncsiság. Ezer meg ezer haszontalan kérdést hallgatott meg mosolygó szemmel a jó nagymama, s nem emlékszem rá, hogy bár egyszer is tréfás válaszszal igyekezett volna lezárni a nyakáról. Másodrangu tekintélyünk Tisoczki, midőn a vasuti vonat rohanásának okát préselgettük tőle, azt felelte, hogy a mozdony kéményéből bátra gomolygó füst tolja hátulról a vonatot, attól rohan előre a pályán, — a nagymama szeliden megdorgálta ezért a képtelen magyarázatért az öreget, s elmondta szépen, sorjában a dolgot: a gőz ereje hajtja a mozdonyt, édes csibéim, nem a kéménynek füstje.

Roppant büszkén kerültünk be ezzel a helyes tudománynyal Tisoczkihoz. Kis hugom kifeszitette a mellét, úgy pötyögte:

— A dőz hajtja a mozdonyt, Tisoczti bácsi!

— A gőz ereje hajtja a mozdonyt, nem a füst.

— Ki mondta!

— A nagymama.

— Hát akkor ugy is lesz az, — dörmögte helyeslő intéssel öreg tekintélyünk, — amit a nagymama mond, hohó! . . . amit a nagymama mond, gyerekek, azt el kell hinni.

Azóta sok esztendő pergett el sebesen az idő forgásában; természetes szükséggé izmosodott a gyermeki kiváncsiság, — mindennapi kenyér értékével vetekedő kincscsé a tudás. A Tisoczki-féle tekintélyek elfeledve kerültek a tovarepülő évek nagy granáriumába, — emlékezünk reájuk néha, mosolyogva, miut ahogy egy-egy lenyakazott fejü játékemberére emlékezik a fegyvert forgató férfi, a jó nagymamák helyét pedig mindannyiunknál a *Lexikon-nagymama* foglalta el.

Valaha szép, fehér nagymamáink szava volt megfelebbezhetlen orákulum, az ő magyarázataik hordozták magukban előttünk a tudás összeségét, az ésszel felmérhető dolgok hatalmas foglalatját. Ma a Lexikon-nagymamára szorulunk, ha sarokba szorit a szükség. A társadalmi élet százezer féle nuançeai között, százezer kérdés tolakodik intelligencziánk elé, amelyre vagy választ kivánnak tőlünk, avagy én keresek a magam számára választ. Nem frázis és nem is uj, amit be kell, hogy ismerjen az ember (elcsépelte biz ezt már tiz tuczat teuton professzor, de mindig aktuális), hogy többé-kevésbbé egyben-másban mindnyájan sánták vagyunk. Egyetlen-egy éplábu ember se hal meg a világon, érjen bár száz esztendőt, s szedje bár fejébe összes tudományát száz káptalannak. Sántikálva tánczolunk mindnyájan abban a perczben, mihelyt odaállitanak például az Acsády-féle Kézi-Lexikon mellé, melyet most adott ki az Athenaeum.

Fűben, virágban, fában ma nem kiváncsiságunk keres csodás dolgokat, hanem az intelligencziával járó szükség keresteti velünk ama természetes igazságokat, melyeket ismerni kell. Az emberi tudás ama roppant birodalmában, melyet ez az előttem fekvő Kézi-Lexikon se tudott százhusz sürün nyomtatott ivnél kevesebbre szoritani, hány olyan kérdés merül fel csak egyetlen nap alatt is mindazok előtt, kik nem élnek szent ostobaságban az urnak pusztájában, — a melyekre egyszerre fölkapjuk a lábunkat és sántikálunk szépen a szomszédunk után, ki szintén sántit. Persze, hogy képtelenség az egyetemleges tudás; az, aki megpróbálná versenyezne münchauseni erények dolgában azzal, aki követelné, — eszébe se jut tehát senkinek, hogy legrémületesebb memoriáju ősz tudósunktól, Brassai bácsitól, példáui a *khaliki* nevü banán-kéreg varrótü létezésének tudását is követelje.

Igy örökli lassanként a nagymama tiszteletét a Lexikon nagymama. Az a 3840 tömött hasábba préselt rengeteg ismeret-tömeg, mely az Atheuaeum Kézi Lexikonában használatunkra áll, *A*-nál százszoros, *B*-nél ezerszeres mértéke annak, amennyit az emberi agy magába szedni és megtartani képes, — a Lexikon-nagymamával fölfegyverkozve tehát éppen annyi tudással harczol szellemi ellenfeleivel az ember, a hány kitünő elme produktivitása abban a 3840 hasábbnyi hatalmas masszában le van rakva.

Ne tessék megijedni, a Lexikon-irodalom dicséretén, isten segedelmével, rég túl vagyunk. Ma már a magyar e nemü vállalatok se szorultak rá, hogy csupa hazafiságból lelkes tirádákat énekeljünk róluk. Kiállják a versenyt a külfölddel ugy a tartalom gazdagsága, mint a nyomdai kiállitás külső pompája által, — nem szükséges, hogy szerkesztő és kiadó a „honfiak" és „honleányok" áldozatkészségére hivatkozzék. Acsádi Ignácz dr. összeállitotta a két kötetes, vaskos munkát, az Athenaeum kiadta nagy diszszel, olcsón (tizenhat forint az egész Kézi Lexikon ára) — a többi nem reánk, hanem a magyar közönség intelligencziájára tartozik, mely nálam ebben, önöknél másban, de mindenkinél sántikál napjában legalább X-szer.

Sohse akarok szentebb lenni a patrónusomnál; vallom, hogy okosabbik felünket ezekben a vaskos munkákban tartjuk, s hogy csak az ő közelükben nem szokás zavarba jönni, ha a *khaliki*-hoz hasonló fogalom definiczióját kivánják tőlünk. Méltóztassanak megpróbálni.

— Helyes. Mi az a *Tunisias?*

A Tunisias . . . .

Megkérdezzük az Acsády-féle Lexikon-nagymamát, s a II. kötet 1746-ik lapjáról leolvassuk, amint következik:

Tunisias, Pyrker László eposza (1819), magyarra ford. Udvardy János (1839.)

Tunisias, Pirker László, Udvardy János! Ki az ördög emlékeznek te kegyelmetekre a nagymama nélkül?

Sólyom Ferencz.

igazolandó. A tanulmányozás tárgyául a következő kérdés tüzetett ki: Mily eszközök- és mely alapon szervezett kereskedelmi összeköttetések révén lehetne a magyar háziipar termékeinek az európai continens nyugati országaiban és Angliában, valamint Amerikában állandó piaczot teremteni és biztositani? E czélból különösen Német- és Francziaország, Németalföld és Anglia e tekintetben mérvadó kereskedelmi központjai látogatandók meg. Oly pályázó, ki a kitüzött kérdés tekintetében már elméleti vagy gyakorlati irányu tanulmányokra hivatkozhatik és a kellő nyelvismerettel bir, előnyben részesül. A tanulmányut tartama hat hó, mely idő lefolyta után ösztöndijas tanulmányai eredményéről a kereskedelemügyi miniszter urhoz jelentést tartozik tenni. A folyamodványok a kereskedelemügyi miniszter urhoz czimezve a pályázó rendes lakhelyére nézve illetékes kereskedelmi és iparkamarához nyujtandók be. f. é. május hó 31-ikéig. Miről alulirt kamara az érdekelteket ezennel értesiti. Sopron, 1893. április hóban

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Jokai betüi. Érdekes kimutatást közöl egy fővárosi lap. Eszerint *Jókai* Mór, a lehető legpontosabb számitással eddig megjelent 324 önálló kötetében, melyek 3000 nyomtatott ivet tartalmaznak, összesen 70.816.464 betüt irt le. A nyomdai betüólom sulya a számadatok szerint összesen 35.550 kilogrammot tesz ki.

— **Előkelő tolvaj**. A magyar leszámitoló- és pénzváltó-bank egyik jó házból való fiatal tisztviselője, *Berecz* Antal, május 1-én 49.500 frt áru váltót értékesitett a bank kárára és a felvett összeggel Budapestről megszökött. Nyomban köröztötték, minek folytán sikerült a tolvajt Pragerhofban a pályaudvarban megcsipni.

— **Soproni futtatas**. Sopronban a katonatiszti lóverseny-egyesület versenye következőleg folyt le.

I. *Gátverseny.* Tiszt-dij és 350 frt. 2800 méter Kreuschbruck Zd. 4 é. sga k. *Sodoma* két hosszal könnyen első; br. Pietzger R. hadn. 4 é. sga k. *Willkür* második, *Herschell Chief* harmadik. Total: 5 : 10.

II. *Maiden-Steeple chase.* Tiszt.-dij és 300 frt. 3200 méter. Igalffy G. őrnagy 5 é. p. m. *Monsieur* canterben 10 hosszal első, br. Vecsey B. kapitány 4 é. p. k. *Bonna Fortune* második; *Hirres II.* harmadik, aztán Backfisch, Magnes. Tot. : 5 : 13.

III. *Akadályverseny.* Tiszt.-dij és 500 forint. 4000 méter. Igalffy G. őrnagy id. sga k. *Péter II.* számtalan hosszal első; gr. Wurmbrand K. hadn. id. p. h. *Sorgenbrecher* második; *Irrlicht* harmadik, Halloh elbukott. Tot. 5 : 11.

IV. *Akadályverseny.* 900 forint. 4800 méter. Br. Pásztory K. hadn. 4 é. p. h. *Schlauberger* küzd. után 2 hosszal első; gr. Starhemberg V. főhadnagy *Brute* második; *Hajrá* harmadik; aztán Hannibal II., mely elbukott. Tot. : 5 : 9.

V. *Eladó akadály-verseny.* Goldegg lovag, kap. 6 é. p. h. *Titus* küzdelem után 1 h. első, Horthy L. főhadnagy 6 é. sga k. *Kaland* második, *Primrose II.* harmadik. Győztesre ajánlat nem volt. Total. : 5: 7.

— **Meghaltak április hónapban** Schlapfer Judit, özv., Svábfalu. 82 év., r. k., aggkor. — Bauer Flórián, ács, 55 év., r. k., hashártyalob. — Schwahofer István, napszámos, 64 év., ág. ev., tüdőlob. — Tangl Antal, földmives gyermeke, Svábfalu, 2 napos, r. k., veleszületett gyengeség. — Mandler Borbála, özv., szegényházi, 74 év., r. k., aggkór. — Cseri Ferencz, tanuló, 20 év., ág. ev., gümőkor. — Brüchler Katalin, szőlőműves gyermeke, ½ év., ág. ev., tüdőlob. — Tóth István, szőlőműves, 80 év., r. k., aggkór. — Krampol Antal, özv. Richárdné gyermeke, 3 hó., r. k., bélhurut. — Özv. Nödl Lipótné, szül. Gruber Terezia, 67 év., r. k., béltályog. — Wagner Paula, kereskedő gyermeke, 5 év., r. k., rángógörcs. — Bekes Rezső, tanuló, 12 év., r. k., tüdőlob. — Scheer Ferencz, napszámos, 74 év., r. k., tüdőlob. — Bognár József, szegényházi apolt, 73 év., r. k., aggkór. — Schleffer Mária, hajadon, napszámosnő, 31 év., r. k., emlődaganat. — Zlenner Ferencz, czipész, 23 év., r. k., gümőkor. — Pasner József, szőlőműves, 52 év., r. k., tüdőlob. — Ecker József, cserepes, 43 év., r. k., mérgezés. — Edler Károly, szőlőműves gyermeke, 1 év., ág. ev., tüdőlob.

— **Olvasóközönségünk** szives figyelmébe ajánljuk az *Első magyar általános biztositó-társaság*-nak lapunk mai számában közzétett évi mérlegét. A társulat legujabban a *nemzeti baleset-* és *munka-biztositó* osztályt szervezte. A biztositó-társaság kőszegi ügynöksége *Unger* Józsefkereskedőnél van.

— **Gazdasszonyoknak**. A közeledő pünkösd ünnepek alkalmából tisztelt olvasónőink szives figyelmébe egy kitünő mázoló szert puha padló számára batorkodunk ajánlani. Ugyanis *Keil* Alajos padlózat fénymázát, mely igen szép fényes, kitünően takar, a mellett gyorsan szárad és rendkivül tartós. E Keil Alajos-féle padlózatfénymáz Kőszegen kizárólag *Unger* Józsefnél kapható.

— **Unicum permetező**. A számtalan meddő kisérletek után végre oly hazai gyártmányu peronosporapermetezőt állitottak elő, mely egyrészt kiküszöböli a meglevő rendszerüeknek összes hibáit, másrészt munkaképesség, minőség és tartósságra nézve a legelső külföldi gyártmányokkal fényesen kiállta a versenyt. A komplikált légüst mely csütörtököt mond, ha a tartány behorpad, az Unicumnál teljesen hiányzik. A légüstös szisztemáju permetezők, hogy be ne horpadjanak, tulságos erős vastartánynyal birnak és igy már üresen is nagyon nehezek, a legkisebb sulyuk $7^1/_{10}$ kiló, holott az „Unicum" permetezőnek erős és tartós, de rendkivül egyszerü szerkezete és könnyü vörösreztartánya lévén, tökéletesen felszerelve is bámulatos könnyü, csak $3^1/_2$ kiló sulyu! E kézzel fogható nagy előnyök révén az „Unicum" szőllő-permetező fölülmulja az összes eddig létező hazai és külföldi gyártmányokat és méltán tüntettetett ki az első dijjal arany éremmel az orsz. magyar kert egyesület ezidei tavaszi kiállitásán valamennyi belföldi és idegen versenyző permetezők közt. Az Unicum permetező kitünőségét különben ama körülmény is bizonyitja, hogy Mauthner Ödön ismert magkereskedőnk, ki a jelesebb vivmányokat, főleg hogy ha hazaiak, nagyon felkarolja, ezen szőlőpermetezőnek elárusitó jogát egész Európára kiterjedőleg megszerezte.

A tegnapi est.

Feszült várakozással tekintettünk a tegnapi előadásra kitüzött műsor elé; mohón lestük a derék vállalkozók és fáradhatlan vezetőjök fellépéseit. A közönség nagy számmal köszöntött be a bálházba s látható lelkesedéssel fogadta s élvezte az előadást, mely — mondhatjuk — kitünően sikerült; bámulta mindenki müködésünk szinészi alakitásait, azt a könnyedséget és eleganciat; finomságot és ügyességet, melyet magukkal vittek a szinpadra és szereplés közben is mindvégigien megtartottak. Meglepett bennünket a kiváló hegedüs mesteri játéka, az ének kedves hangja és a zongorán való kifogástalan kiséret. Bizony régen hallott, látott Kőszeg ilyent! Érdeme ez első sorban *Kőszegi* Józsefnek, kiben megszülemlett a szép eszme, ki ezt megvalósitotta és vele a közönségnek végtelen kedves szolgálatot tett. Osztozkodnak az érdemben mindazok, kik leterve pillanatra a mindennapi élet szinpadáról, odaállottak a deszkákra, hogy egy nemes, hazafias czél elérésében közreműködjenek és másokat mulattassanak. Köszönet fáradságos szereplésökért! Mi készséggel csatlakozunk a nagyszámu és intelligens közönség sürü taps- és kihivásban nyilvánitott elismeréséhez. Kötelességet mulasztanánk, ha nem tennők.

De menjünk a részletekbe. Pont 8 órakor a czigányzenekar *nyitánya* hangzott fel. Csakhamar ezután felhuzták a függönyt és *A házasság politikajá*-val állottunk szemben. *Markovits* Terka kisasszony (*Vilma*) és *Freyberger* Miklós ur (*Tátrai Lajos*) mint fiatal házasok szerepeltek; *Szabadhegyi* Ilona kisasszony (komorna) és *Kőszegi* József ur (*Gyuri*) azok szolgaszemélyzetét képezték. Szépen oldották meg feladatukat háladatos szerepeikben. Tapsvihar között virágcsokrok estek a hölgyeknek. Harmadik számban *Dávid* István tanár ur *Vieuxtemps*-nek egy fantáziáját játszta hegedün meglepő könnyedséggel és virtuozitással. A kitünő játékot nagyon emelte *Handy* Flóra kisasszony pompás zongorakiserete. Negyedik számban *A kérő* (élőkép) nagyon szépen volt rendezve és bemutatva. *Andráskay* Sarolta kisasszony és *Müller* Ede ur (a szerelmesek) igen tetszettek a képben, melynek nem csekély diszére szolgált *Kőszegi* Józsefné urnő és *Czike* Ferencz ur (az öregek). Ötödik számban *Petrovits* Frida urnő, ki iskolázott hang felett rendelkezik, *Pohl* Eiza kisasszony ügyes zongorakiserete mellett két német dalt énekelt. Hatodik és utolsó számban *A hármas szövetség* ment igen élénk és sikerült alakitással. *Markovits* Terka, (*Kamilla*), *Szabó* Margit (*Olga*) és *Rusa* Ilona (*Piroska*) kisasszonyoknak tisztán átgondolt jeleneteik voltak, nem kevésbé *Rusa* Bela (*Rétfalvy Zoltán*) urnak, a ki ugyancsak ütötte a vasat.

Kihivaskor minden hölgynek szép csokrot nyujtottak fel. *Kőszegi*-t előadás után a lámpák elé csitálták. Ő valóban sokat fáradozott; megérdemli mindnyájunk elismerését.

Előadás után hamar kiürült a zsufolásig megtelt nézőtér, mert frissitők után nézett mindenki. Ezalatt *Kőszegi, Waisbecker* urak rendet csináltak a nagy-teremben, hol azután kezdetét vette a táncz. Én a ki ekkor távoztam és késő éjjel e sorokat irom, azt kérdezem ugy magamban, hogy mikor jut majd megint valami a jóból, a magunk termésü művészetéből?

Közgazdaság.

Termeljünk őszibaraczkot.

Ismeretes, hogy áldott hazánk, bár sokszor szélsőségekre hajló, mind amellett is olyan kedvező égaljjal bir, hogy itt, kevés kivétellel — nemcsak a nyári, hanem az érzékenyebb természetü őszi baraczk is, mint szabadon álló koronásfa kiválóan diszlik és bőven gyümölcsöz. Ennek daczára alig kerül valamire való őszi baraczk hazai piaczainkra; söt többet mondok: Olaszországból hozzák hozzánk különösen a korai őszi baraczkokat, melyek pedig izetlenek, kemények és drágák, a mi e nemü jobb terményeinkkel össze nem hasonlithatók és mégis vevőkre találnak.

Egy kevés elelmességgel éppen megforditott állapotokat teremthetnénk: nemcsak hazai piaczainkat láthatnók el saját magunk termelte finom őszibaraczkkal; hanem még tetemes kivitelünk is lehetne, mert tudvalevőleg mostohább égalju nyugati és északi szomszédaink az őszibaraczkot vagy egyáltalában nem, vagy csak védfalak mentén termeltetik és sohasem oly mennyiségben, hogy azzal saját szükségleteiket fedezhetnék; miből önként is következik, hogy ott erre is mindenkor biztos vevőink volnának, — de ismétlem csak finom őszi baraczkjainknak — mert azokkal az ugynevezett „hegyi baraczkokkal", melyektől szőllőink tarkállanak, nem lehet kereskedést kezdeni és folytatni; piaczokat hóditani és megtartani, hanem legfeljebb pálinkát főzhetünk ezután is belőlük, — vagy sertéseink fogait tehetjük vele próbára.

(Vége köv.)

Irodalom.

— **Az Athenaeum képes magyar irodalomtörténetéből** a harmadik füzetet vettük. Az első cikk dr. *Sebestyén* Gyuláé, ki a *A királymondák és az énekmondók* cim alatt a keresztyén kor első századainak mondáit, s az énekmondók rendjét ismerteti, amott különösen a Szent László-monda tárgyalásában, emitt az énekesekre vonatkozó adatok összegyüjtésében és összefoglalásában tünik ki. *Simonyi* Zsigmond *Legrégibb nyelvemlékeinkről* ir, az oklevelekben ránk maradt magyar szókat a *Halotti Beszédet* és a *Königsbergi Töredéket* mutatja be. Az Anjou Zsigmond- és Mátyás korabeli művészi mozgalmakról *Pulszky* Ferenc értekezik *A csúcsíves stil kora és a renaisance* cimű cikkében. *Hegedüs* István közleményének első részében a humanizmusról, annak ránk gyakorolt hatásáról s a magyar humanistákról szól. A füzetet az illusztrációk gazdag sora disziti: tizenegy szövegbe nyomott kép és két műmelléklet. *Anonymus* első lapja szines hasonmásban s a *Budai krónika* utolsó lapja cinkografiában. Egy füzet ára 40 kr., megrendelhető minden könyvkereskedésben, de legczélczerübben a kiadó cégnél, az *Athenaeum*-nál (Ferenciek-tere 4. sz.)

— **Jokai Mor** regényeinek képes kiadásából a negyedik füzetet kaptuk. Benne a *Magyar Nábob* folytatása van, két szép illusztrációval diszitve. Az egyik egy záró, a másik fejezetkezdőkép. A becses vállalatot az *Athenaeum* adja ki, egy füzet ára 40 kr.

— **A Kis Könyvtár**-nak kaptuk 13—17 füzeteit: *A kis utazók*, *Regék és mesék*, *A beszélő arany*, *Az árvák* és *Az állatok beszélnek* czimü kis füzetkék nagyon érdekes dolgokat tartalmaznak s a 6—14 éves gyermekeknek valóban igen hasznos és kedves olvasmányt nyujtanak. Egy-egy füzet ára 12 kr., kötve 20 kr. Tiz füzetre egy frttal, tiz kötött példányra 1 frt 80 krral lehet előfizetni, M.-Szigeten a „Kis Könyvtár" kiadóhivatalában, akár könyvkereskedések utján. A valóban hézagpótló vállalatot, melyet első helyen Budapest fő- és székváros tanácsa az összes iskoláknak megvétetni elrendelte, ajánljuk a szülők és tanférfiak figyelmébe.

— **Technologiai Lapok.** E kiváló gépészeti és ipari szakfolyóiratnak vettük ez évi 8-ik számát. Tartalma a következő: Hajónak vizrebocsátása. — Budapest elektromos világitása. — A chicagoi világkiállitás vizszállitó telepe. — Budapest vizmizeriajáról. — Vegyes közlemények. — Találmányok leirásának kivonata. — Engedélyezett szabadalmak. — Czimtár. — Előfizetési ár: egész évre 8 frt, félévre 4 frt 50 kr., negyedévre 2 frt 50 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII. Rottenbiller-utcza 12. Ajánljuk e lapot olvasóink figyelmébe.

Nyilt-tér.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy folyó évi május 6-ától kezdve a fogászati műszakban Kőszegen megint működöm.

Kiváló tisztelettel

Scharpf Jenö,
fogtechnikus.

Köszönet-nyilvánitás.

Igen tisztelt barátaimnak és ismerőseimnek, kik felejthetlen nőm,

Mahortsichné Link Emma

betegsége, valamint temetése alkalmával részvétüket nyilvánitották, ezennel legmélyebb köszönetét nyilvánitja

Mahortsich József.

Kőszeg, 1893. május hó 6.

Egészselyem, mintázott Foulárdokat (mintegy 450 különböző fajban), méteranként **85 krtól 3 frt 65 krig** — valamint **fekete, fehér** és **szines** selyemszöveteket **45 krtól 11 frt 65 krig** szállit — sima, koczkás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 féle dispositió és 2000 különböző szin és árnyalatban) szállit postabér és vámmentesen ***Henneberg G.*** (cs. kir. udv. szállitó) ***selyemgyára Zürichben.*** Minták póstafordulóval küldetnek. Svajczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Hirdetések.

Hirdetmény.

Alólirott kir. közjegyző részéről ezennel közhirré tétetik, miszerint a Kőszeg szab. kir. város határában fekvő és **Palocsay Albin Tivadar** ur tulajdonát képező összes ingatlanok (szőllők, szántók és rétek)

folyó évi május hó 14-ik napján reggeli 9 órakor

megkezdve a helybeli kir. közjegyzői irodában njjolag bérbe adatni fognak, mire is a bérbe venni szándékozók ezennel meghivatnak.

Kőszeg, 1893. május hó 7-én.

Pfeffel János,
kir. közjegyző.

101. 116. 121/1893. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt biróságilag végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a kőszegi kir. járásbiróság 1893. évi 1584. 1585. 1586. 1610. számu végzése következtében **Schwarz Rudolf, Pollák testvérek, Reiszig Alajos** és **Funkenstein Ignácz** javára **Handley Vilmos** ellen 500 frt, 600 frt, 442 frt 91 kr., 850 frt s jár. erejéig foganatositott biztositási és kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 1998 frt 75 krra becsült füszeres üzleti tárgyak, berendezés, felszerelés, álványok, hordók, papir, liszt, gyertya, szappan, kávé stb. bútorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kőszegi kir. jbiróság 1645. 1733. 1789/1893. számu végzése folytán 500 frt, 600 frt, 442 frt 91 kr., és 850 frt tőkekövetelés, ennek járulékai erejéig Kőszegen leendő eszközlésére

1893. évi május hó 15. napjának délelőtti 10 órája

határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107 és 108. § a értelmében készpenzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Kőszegen 1893. évi ápril hó 28. napján.

Rusa Gyula,
kir. jbiróságilag végrehajtó.

Értesités.

Alulirott tiszteletteljesen arról értesitem Kőszeg és környékének n. é. közönségét, hogy miután idevaló

kő- és képfaragó főüzletemnél

mint helyettes alkalmazott Rodler István sirásó üzletemből kilépett, további helyettesemül **Wilfinger József** képfaragó és aranyozó urat biztam meg. Midőn az irányomban eddig tanusitott bizalmat a leghálásabban megköszönöm, kérem azt irányomban a jövőben is fentartani. Mély tisztelettel:

Raffensberger Ignácz,
kőfaragómester SZOMBATHELYEN.

Főtisztelendő

Kneipp plébános

ur

Észak-Cseh országban utóbb tartott hatásos vándor beszédében ujabban és óva int az egészségellenes bab-kávé elvezetétől.

„Ha annyi pénznek volnék birtokában", véli, „minden babkávét összevásárolnék, hogy a fejlődő ifjuság ne vétene természete ellen. Nevezetesen a fejlődő leánykáknak egyáltalán nem volna szabad babkávét inniok. Hisz ezt nagyon pótolja a maláta-kivonat. Csupán 8 napba telik, hogy az ember hozzászokjék."

Ez a valódi maláta-kivonat, melyet főtisztelendő Kneipp plébános **ur naponta maga is élvez, és a gyógyintézetben és gyermek menhelyen isznak**, a Kathreiner-féle maláta kivonat babkávé ízzel, mely már mindenütt kapható és melynek **egy háztartásban sem kellene hiányoznia.** Figyelemmel legyünk azonban arra, hogy a **valódi „Kathreiner"** soha sem felbontva, hanem csak **fehér eredeti csomagokban** a plébános ur képével árusittatik.

Csak

az illető a ki bevásárlásnál a **„Horgony"** gyárjegyre ügyel biztos lehet, hogy nem kapott értéktelen utánzást.

A Pain-Expeller

„horgonynyal" legjobb eredménnyel alkalmazható csúz, hátfájdalmak, fejfájás, koszvény, csipőfájdalmak, tagszaggatás és meghűlések ellen; gyakran már egy bedörzsölés elegendő a fájdalmak enyhülésére. Minden üveg a gyárjegyvel a

„Horgonynyal"

el van látva és ez után könnyen felismerhető. Minthogy ezen kitünő háziszer majdnem minden gyógyszertárban 40 kros, 70 kros és 1 frt. 20 kros üvegekben kapható, mindenki által beszerezhet. Csakis a Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

valódi.

Kell Alajos-féle

Padlózat-fénymáz,

(Glasur)

legkitünőbb mázoló szer puha padló számára. 1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr. 1 kis palaczk 68 kr.

Viaszk-kenőcs,

legjobb és legegyszerübb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr. Mindenkor kapható:

Unger József-nél, Kőszegen.

KOTZÓ PÁL

gépészmérnök

Budapest, Üllői-út 18. szám alatt

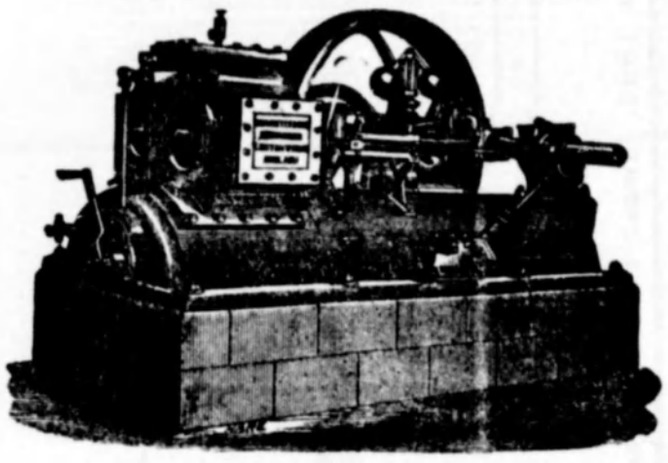

Ajánl $2^1/_2$, 3, $3^1/_2$ és 4 lóerejü

szöges cséplőkészleteket,

továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejü

sines gőzcséplőkészleteket,

hosszu szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkivül nagy felületü rostákkal, árpahéjazóval és választóhengerrel.

Fa- és szénfütésü és eredeti szalmafütő

GŐZMOZGONYOKAT

Továbbá **R. GARRETT & SONS** fölülmulhatatlan 40% tüzelőanyag megtakaritó.

Compound gőzmozgonyokat

legjobbnak elismert **brandtfordi önmüködő amerikai kévekötő aratógépeket.** Eredeti amerikai szánagyüjtőit 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható combinált rúddal. **Sorvető- és szórvavető gépeket** és mindennemü egyéb kisebb gazdasági gépeket.

Jutányos árak! — Kedvező feltételek!

Szép minták magánvevőknek ingyen és bérmentve.

Eddig nem létezett **mintakönyvek** szabók számára bérmentetlen.

Nem adok méterenkint $2^1/_2$ vagy $3^1/_2$ frtnyi árleengedést, sem ajándékokat szabóknak, mint azt vetélytársaim a vevők költségén teszik, hanem nálam csak netto-árak léteznek, hogy minden magánvevő jól és olcsón vásárolhasson. E czélból megkérem a n. é. közönséget csak az én mintakönyveimet figyelembe venni.

Öltözékeknek való kelmék.

Peruvien és Desking a magas klérus számára, szabályszerü kelmék cs. és kir. **tiszti egyenruháknak, aggharczosok-, tüzoltók-, tornászok- és libériáknak, biliárd- és játékasztalokra** való posztó, (loden), vizhatlan **vadászkabátoknak, mosókelmék, utazóplaidek 4–14 frtig** stb. Aki olcsó, tisztességes, tartós, tiszta gyapjus posztóárukat és nem olcsó rongyokat, melyek alig érdemesek a szabó ollójára, akar venni, forduljon

Stikarofsky Jánoshoz Brünnben.

Ausztria-Magyarország legnagyobb posztógyára fél millió frtnyi értékben.

A nagyságot és cselekvőképességet feltüntetendő, kijelentem, hogy kezem Europa **legnagyobb posztókivitelet, kammgarn gyártmányokat, ruhaszabászati kellékeket** és **nagy könyvkötészetet** a saját czéljaira egyesiti. Hogy a fentiekről bárki is meggyőződhessék, a n. é. közönséget arra, hogy alkalomadtán **árucsarnokom** nagyszerü helyiségeit melyekben 150 ember foglalkozik, megtekintse, meghivom.

— **Szétküldés utánvét mellett!** — **Levelezés magyar,** német, cseh, lengyel, olasz, francia és angol nyelven.

Budapest, VIII. kerület, József-körut 41. szám.

A m. kir. államvasutak gépgyárának

VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

most: Budapest, VIII., József-körut 41. sz, ajánlja:

a magyar kir. államvasutak gépgyára — felülmulhatlan jóságu **gőzcséplő-garnituráit,**

a magyar kir. államvasutak gépgyára — malomczélokra különösen alkalmas **hengerkazános lokomobiljait,**

a magyar kir. államvasutak gépgyára — teljes vasból készült **szalmakazalozó gépeit,**

a magyar kir. államvasutak gépgyára — szabadalmazott **Stibor-körfűrészeit,**

a magyar kir. államvasutak gépgyára — uj szerkezetü, szállitható **gőz-kukoriczamorzsolóit,**

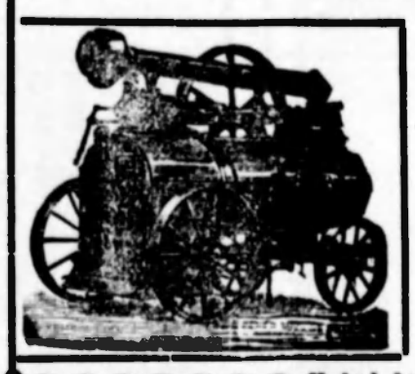

valamint mindennemü mezőgazdasági gépeit kedvező feltételek mellett.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Tévedések kikerülése végett a levelezések, küldemények és megrendelések **mindig** csak igy czimezendők:

A magyar királyi államvasutak gépgyára

vezérügynökségének

BUDAPEST, VIII. ker., József-körut 41. sz.

Budapest, VIII. kerület, József-körut 41. szám.

Zongora gyár STINGL TESTVÉREK

BÉCS, Favoriten,

a bécsi konzervatorium és Ausztria-Magyarország legkiválóbb zene-intézeteinek szállitói; a bel- és külföldön első dijakat nyertek.

Van szerencsénk a nagyérdemü közönséggel tisztelettel tudatni, hogy f. é. **ápril hó 15-én SZOMBATHELYEN, dr. Tobisch ur házában,** legjobb hirü és általánosan kedvelt **zongora és pianiuó gyártmányainkból raktárt állitottunk** és annak vezetésével **Dworschak Konrád** urat, egy kiváló szakemberünket biztuk meg. **Dworschak Konrad** ur, ki hangolásokat és mindennemü javitást a legjobban és legolcsóbban teljesit, egyszersmind avult zongorákat is kicserél és, uj zongorákat gyári árakon és irásbeli tiz évi jótállás mellett elárusit.

Első magyar általános biztosító társaság Budapesten.

I. Tűz-, szállitmány- és jégbiztositási üzlet.

Kiadások. **Harmincötödik évi zárszámla 1892. január 1-től december 31-ig.**

	forint	kr	forint	kr
I. Tüzbiztositás.				
Kifizetett károk a viszontbiztositott rész levonása után	1697537	03		
Függőben maradt károk tartaléka	135321	88		
Szerzési költségek a viszontbiztositott rész utáni költségek levonásával	287576	24		
Jövedelmi adó és bélyegilletékek	110924	95		
Postaberek	49157	81		
Adakozások közhasznu czélokra	6650	—		
A tűzbiztositási üzletet terhelő igazgatási költségek	424878	83		
Behajthatlan követelések leirása	5861	99		
A következő évek készpénz-díjtartaléka a viszontbiztositott rész levonása után és minden megterhelés nélkül	1800000	—	4517908	73
II. Szállitmánybiztositás.				
Kifizetett károk a viszontbiztositott rész levonásával	49008	58		
Függőben maradt károk tartaléka	10673	88		
Szerzési költségek	10521	60		
A szállitmány-biztositási üzletet terhelő igazgatási költségek	12741	13		
A következő évnek díjtartaléka a viszontbiztositott rész levonásával	18351	39	101296	58
III. Jégbiztositás.				
Viszontbiztositások és torlések	228149	44		
Kifizetett károk a viszontbiztositott rész levonásával	1400469	38		
Szerzési és igazgatási költségek a viszontbiztositások utáni bevételek levonása után	222622	35		
Behajthatlan követelések leirása	2302	11	1853543	28
1892 évi nyeremény			610998	02
			7083746	61

Bevételek. **Harmincötödik évi zárszámla 1892. január 1-től december 31-ig.**

	forint	kr	forint	kr
1891-ki nyeremény-számla: maradvány			615	95
I. Tüzbiztositás.				
1891-ről áthozott készpénz díjtartalék a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül	1763217	98		
340.162,747 frt 83 krnyi kötött biztositások utáu, valamint a f. évben lejárt díjrészl. befolyt díjak 4.998.340·76 levonva: törlesztett díjak 452,051·09 viszontbiztositási díjak 603,784·96 lejárt visszbiztositási díjrészletek 1.038.300·44 2.094.136·49	2904204	27		
Az 1891. évben függőben maradt károk tartaléka	127786	98	4795209	23
II. Szállitmány-biztositás.				
Az 1891. évről áthozott díjtartalék 33.558.680 frt 51 kr. kötött biztositások utáni díjak 150,265·14 levonva: törlesztett díjak 2.823·31 viszontbiztositási díjak 68.579·28 71.402·59	18375	86		
	78862	55		
Az 1891. évben függőben maradt károk tartaléka	11420	90	108659	31
III. Jégbiztositás.				
84.138,092 frt 56 krnyi kötött biztositási díjak	1696322	96	1696322	96
IV. Egyéb bevételek.				
Beváltott szelvények után, valamint egyéb befolyt kamatok és árfolyamnyereség eladott értekpapirok és idegen pénznemek után	422310	61		
Társasági házak tiszta jövedelme	60628	55	482939	16
			7083746	61

Vagyon. **Mérlegszámla 1892. december 31-én.**

	forint	kr
Elhelyezett tőkepénzek takarékpénztárak és bankoknál	3802309	33
980.000·— M. kir. italmérési jog kártalanitási $4^1/_2$% kötvények á 100·— = 980,000 frt — kr. 800.000·— m. vasuti $4^1/_2$% ezüst kölcsönkötv. á 100·— = 800,000 frt — kr. 375.000 Lira olasz alapitványi kötv. á $90\frac{3}{8}$ = 338,906.25 frs. — cs. á $9.58^1/_2$ . . 162,420 frt 82 kr. 18.700 Pesti Lloyd társ. kötvények . . . á 99.50 18,606 frt 50 kr. Becsi biztositó társasági részvények 2737 db á 188.— = 514.556 frt — kr.		
A fenti értékpapirok után az év végéig esed. kamatok . 25.082 frt 40 kr.	2500665	72
Leszámitolt, visszleszámitolt és egyéb váltók	721864	66
A társaság házai Budapesten	1210000	—
Különfele adósok:		
a) Pénzkészlet és maradványok a képviselőségeknél	796299	87
b) Maradványok idegen biztositó intézeteknél	200196	66
Jégbiztositási osztály folyó számlán	236442	83
Központi pénzkészlet	77130	15
A következő években lejáró díjváltók és díjkötelezvények összege 14.171.029 frt 48 kr.		
	9544909	22

Teher.

	forint	kr
Részvényalaptőke: teljesen befizetett 2000 egész részvény á 1000 forint . . . . . 2.000,000·—		
Részvényalaptőke: teljesen befizetett 200 fél részvény á 500 frt 1.000,000·—	3000000	—
Társasági tartaléktőke*)	2656295	59 *)
Tűzbiztositási díjtartalék készpénzben a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül . . . . . 1.800.000 frt — kr.		
Szállitmány biztositási díjtartalék készpénzben a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül . . . 18.351 frt 39 kr.	1818351	39
Tűzbiztositási függő károk tartaléka	135321	88
Szállitmány biztositási függő károk tartaléka	10673	88
Árkülönbözeti tartalék	238064	49
Különféle hitelezők	177660	25
Előbbi évekről eddig fel nem vett osztalék	1221	—
Első magyar ált. biztositó-társaság Lévay-alap	77056	28
Tisztviselők nyugdij-alapja	503185	29
Életbiztositó osztály folyó számlán	317432	75
1992. évi nyeremény	610998	02
*) A társ. tartaléktőke az 1892. évi nyereményből kiegészittetik . 3.000,000 frt — krra.		
	9544009	22

II. Életbiztositási üzlet.

Kiadások. **Harmincadik évi zárszámla 1892. január 1-től december 31-ig.**

	forint	kr	forint	kr
Törlesztett kötvények dija	139675	31		
Visszaváltott kötvényekért	176638	77		
Halálesetek után kifizetett káresszeg	780513	97		
Lejárt kiházasitási tőkékért	568073	37		
Kiházasitási biztositásoknál halálesset következtében dijvisszatérites	111006	75		
Függőben levő károk tartaléka	228608	09		
Évjáradékokért	47282	40		
Viszontbiztositási dijak	64539	32		
Bélyegekért	52778	01		
Irodai bér, oo tedtiek, nyomtatványok utiés egyéb költségek	148095	72		
Tiszti fizetések	50261	81		
Jövedelmi adóért	8157	99		
Orvosi dijakért	27731	68		
Szerzési és dijbekajtási költségek	212772	92		
Behajthatlan tartozások leirása	9334	07	2628470	18
Dijtartalék az év végén			17985648	55
1892. évi nyeremény			329013	14
			20938131	87

Bevételek. **Harmincadik évi zárszámla 1892. január 1-től december 31-ig.**

	forint	kr	forint	kr
A mult évből áthozott dijtartalék				
Befolyt dijak: az évben kiállitott kötvények után	515951	53		
az előbbi években kiállitott kötvények után	2613053	34		
a biztositott tőke emelésére forditott nyeremények	17174	31	3146179	18
Mult évi függőben volt károk tartaléka			211721	27
Illetékek			65055	20
Kamatjövedelem			817421	50
			20938131	87

Vagyon. **Mérlegszámla 1892. december 31-én.**

	forint	kr
Értékpapirok . 16.251,203 frt 95 kr. ugyanis, 757,000 forinyi m. földhit. $4^1/_2$% zálogl. 100 frtjával	757000	—
6,878,300 frtnyi m. földhit. 4% zálogl. $96^3/_4$ frtjával	6654755	25
3.000,000 frtnyi m. földhit. 4% talajjavitási és szabályozási zálogl. $95^1/_2$ frtjával	2865000	—
1.179,500 frtnyi m. k. államvasuti ezüst kölcsön $4^1/_2$%-os kötvények 100 frtjával	1179500	—
1.620,300 frtnyi magyar északkeleti vasut 5%-os ezüst elsőbbségi kötvények 100 frtjával	1620300	—
2.265,800 frtnyi Budapest főv. $4^1/_2$%-os kölcsönkötvények 100 frtjával	2065800	—
Bazterczekánya-brezovai és piski-vajdahunyadi vasuti elsőbbs. kötvény	1102877	07
14,018 Lire 29 c. olasz 5% járadék és kamatai	6071	63
1892-ben esed. kam. és elszám. pénzküldemény	254020	10
Jégzálog-kölcsönök	175830	91
Kötvény-kölcsönök	1837509	—
Viszontbizt. kötvény-kölcsönök	11069	32
A központ tartozása folyó számlán	317432	15
Vezér- és főügynökségek s mások tartozásai	437545	28
	19284710	71

Teher.

	forint	kr
Dijtartalék . . . . . 18.384,948·86 levonva: viszontbiztositási dijtartalékot . . . . . 399,300·31	17985648	55
Biztosági alap	222625	40
Kiházasitási tőkék nyereménye	489270	55
Függőben lévő károk tartaléka	228608	09
Dijleszállitásokra vonatkozó nyeremények tartaléka	662	65
Előre fizetett dijak 1893—1896. évekre	2008	28
Fel nem vett nyeremények 1891. évről	3	07
Viszontbiztositó intézetek és mások követelései	5540	94
1892. évi nyeremény	329013	14
	19284710	71

Budapest, 1892. december hó 31-én. **Ágoston József**, élethiztositási osztályfőnök. AZ IGAZGATÓSÁG: **Markányi Frigyes, Jassy Lajos, Lévay Henrik, Ormódy Vilmos, báró Schosberger Zsigmond, gróf Zichy Nándor.** **Sasada Károly**, a közp. könyv. főnöke.

A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készültaknak és azok egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel teljesen megegyezőnek találtuk.

Budapest, 1893. március hó 17-én. A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG: **Gróf Batthyányi Géza, Glossy Samu, Jakabfalassy Lajos, Lászlé Zsigmond, Szitányi Izidor.** **Kecsvinszky János**, élethiztositási könyvvivő.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen